

Dönem : 2
Toplantı : 2

MILLET MECLİSİ S. Sayısı : 166

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Halk Cumhuriyeti Hükümeti arasında Hava ulaştırmasına dair 28 Haziran 1966 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Ulaştırma ve Dışişleri komisyonları raporları (1/264)

T. C.

24 . 8 . 1966

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71-430/4917

Millet Meclisi Başkanlığına

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 22 . 8 . 1966 tarihinde kararlaştırılan «Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Halk Cumhuriyeti Hükümeti arasında Hava ulaştırmasına dair 28 Haziran 1966 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı» gerekçesi ve ilişiği ile birlikte sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

GEREKÇE

Memleketimizin coğrafi durumu milletlerarası hava servislerinin memleketimizden geçmesinin sağlıyacağı menfaatler göz önünde tutarak ve aynı zamanda millî sivil havacılığımızı teşvik ve kalkındırmak gayesiyle bugüne kadar 27 devletle hava ulaştırmasına dair ikili anlaşmalar yapılmış bulunmaktadır. Bu meyanda, Macaristan Hükümeti tarafından bir hava ulaştırma anlaşması akdi hususunda vâkı teklif de kabul edilmiş ve yapılan görüşmeler 28 Haziran 1966 günü bir Anlaşma ile neticelenmiştir.

Bu Anlaşma hükümleri geniş ölçüde 1944 Şikago Sivil Havacılık Konferansında tesbit edilen standart anlaşmadan mülhem olup mütekabiliyet esasına dayanmaktadır. Hava seyrüseferi ile ilgili millî kanun ve nizamlara riayet edilmek suretiyle her iki memleket arasında tarifeli hava servisi işletilebilecektir. Bu Anlaşma, memleketimiz Macaristan'dan havayolu ile yabancı turist nakli, Türk Havayolları uçaklarının bu memleket üzerinden Orta - Avrupa'ya yapacağı seferlerde uçuş zamanının kısalması sebebiyle mali yönden tasarruf sağlanması ve Macaristanla ekonomik bağlarımızın gelişmesi bakımından faydalı görülmektedir.

Bu faydalara ilâveten, Şimal Hava Yolunun açılması, yabancı hava şirketlerinin de daha kısa ve ekonomik olan bu yolu peyderpey tercih etmeleri suretiyle, Avrupa ile Asya arasındaki hava irtibatının sıklet merkezinin Yeşilköy Hava Meydanı üzerinde teksifini mümkün ve zaruri kılcaktır ki, bu da memleketimize maddi ve mânevi sahalarda büyük avantajlar temin edecektir.

Anlaşma, onaylanmasının uygun bulunması zımında, Türkiye Büyük Millet Meclisinin takdirine sunulur.

Ulaştırma Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Ulaştırma Komisyonu
Esas No. : 1/264
Karar No. : 3

3 . 12 . 1966

Yüksek Başkanlığa

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 28 . 8 . 1966 tarihinde kararlaştırılan «Türkiye Cumhuriyeti Hükümetiyle Macaristan Halk Cumhuriyeti arasında Hava Ulaştırmasına dair 28 Haziran 1966 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkındaki kanun tasarısı» ilgili Bakanlıklar temsilcileri de hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu :

Kanun tasarısının gerekçesi ve bununla ilgili olarak Dışişleri ve Ulaştırma Bakanlıkları temsilcilerinin vermiş oldukları izahat yerinde görülerek Anlaşmanın onaylanması hakkındaki kanun tasarısı Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Havalesine uyarak Dışişleri Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Ulaştırma Komisyonu

Başkanı	Sözcü		
Ankara	Bilecik	Erzincan	Gaziantep
<i>Orhan Alp</i>	<i>Şadi Binay</i>	<i>Adil Sağıroğlu</i>	<i>Mehmet Uygur</i>
Hatay	Izmir	Kars	Sinop
<i>Hüsnü Özkan</i>	<i>H. Gümüşpala</i>	<i>Cengiz Ekinci</i>	<i>Niyazi Özgüç</i>
	Tokat		
	<i>İrfan Solmazer</i>		

Dışişleri Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Dışişleri Komisyonu
Esas No. : 1/264
Karar No. : 7

9 . 12 . 1966

Yüksek Başkanlığa

Türkiye Cumhuriyeti ile Macaristan Halk Cumhuriyeti Hükümeti arasında hava ulaştırmasına dair 28 Haziran 1966 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkındaki kanun tasarısı, ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle Komisyonumuzda görüşüldü.

Tümü üzerinde yapılan görüşmeler sonunda, gerekçede de etraflıca belirtildiği üzere, milletlerarası hava servislerinin memleketimizden geçmesinin temin edeceği menfaatler ve millî sivil havacılığımızın inkişaf ve kalkınmasını nazarı itibara alan Komisyonumuz mezkûr Anlaşmanın onaylanmasına dair olan tasarının aynen kabulüne karar vermiştir.

Genel Kurula arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü	Kâtip
Manisa	Sivas	Çanakkale	Eskişehir
<i>E. Akça</i>	<i>C. Odyakmaz</i>	<i>M. Baykan</i>	<i>E. Gazi Sakarya</i>
M. Meclisi	(S. Sayısı : 166)		

Ankara <i>R. Ergüder</i>	Aydın <i>Y. Menderes</i>	Bursa <i>N. Gürsoy</i> İmzada bulunamadı.	İstanbul <i>M. Yardımcı</i>
İstanbul <i>O. Erkanlı</i> İmzada bulunamadı.	İstanbul <i>S. Sarper</i>	İzmir <i>S. İksel</i>	Kocaeli <i>N. Erim</i>
	Oordu <i>F. Cemal Erkin</i>	Urfa <i>Behice Hatko (Boran)</i>	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Halk Cumhuriyeti Hükümeti arasında hava ulaştırmasına dair 28 Haziran 1966 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 28 Haziran 1966 tarihinde Ankara'da imza edilen Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Halk Cumhuriyeti Hükümeti arasında Hava ulaştırmasına dair Anlaşmanın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

22 . 8 . 1966

Başbakan <i>S. Demirel</i>	Devlet Bakanı <i>C. Bilgehan</i>	Devlet Bakanı <i>R. Sezgin</i>
Devlet Bakanı <i>K. Ocak</i>	Devlet Bakanı <i>A.F. Alişan</i>	Adalet Bakanı <i>H. Dinçer</i>
Millî Savunma Bakanı <i>A. Topaloğlu</i>	İçişleri Bakanı <i>F. Sükan</i>	Dışişleri Bakanı <i>İ. S. Çağlayangil</i>
Maliye Bakanı <i>İ. Gürsan</i>	Millî Eğitim Bakanı <i>O. Dengiz</i>	Bayındırlık Bakanı <i>E. Erdinç</i>
Ticaret Bakanı <i>M. Zeren</i>	Sağ. ve Sos. Y. Bakanı <i>E. Somunoğlu</i>	Gümrük ve Tekel Bakanı <i>İ. Tekin</i>
Tarım Bakanı <i>B. Dağdaş</i>	Ulaştırma Bakanı <i>S. Öztürk</i>	Çalışma Bakanı <i>A. N. Erdem</i>
Sanayi Bakanı <i>M. Turgut</i>	Enerji ve Tabii Kay. Bakanı <i>İ. Deriner</i>	Turizm ve Tanıtma Bakanı <i>N. Kürşad</i>

İmar ve İskân Bakanı
H. Menteşeoğlu

Köy İşleri Bakanı
S. O. Avcı

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE MACAR HALK CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA HAVA ULAŞTIRMA ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Macar Halk Cumhuriyeti Hükümeti - ki, bundan böyle «Âkıld Taraflar» diye anılacaktır, - kendi ülkeleri arasında ve ötesinde hava servisleri kurmak amacı ile bir anlaşma akdetmek istiyerek, aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır :

MADDE : 1.

Bu anlaşma bakımından aksine bir hüküm bulunmadıkça :

(a) «Ülke terimi, Âkıld Taraflardan her birinin hâkimiyeti altında bulunan arazi, ona bitişik kara suları ve üstündeki hava sahası anlamını taşır.

(b) «Yetkili havaacılık makamları» terimi, Türkiye Cumhuriyeti bakımından Ulaştırma Bakanlığı veya sözü geçen Bakanlık tarafından yapılan görevleri yerine getirmeye yetkilendirilen her hangi bir kimse veya daire, ve Macar Halk Cumhuriyeti Hükümeti bakımından Posta ve Ulaştırma Bakanı veya bu Bakan tarafından yapılan görevleri yerine getirmeye yetkilendirilen her hangi bir kimse veya daire anlamına gelir.

(c) «Tâyin edilen hava yolu işletmesi» terimi, bu Anlaşmanın (3) maddesi gereğince tâyin edilen ve yetkilendirilen hava yolu işletmesi demektir.

(d) «Hava servisi» terimi, umumî yolcu, posta ve yük nakliyatı için hava nakil vasıtalarının yaptığı tarifeye tabi her hangi bir hava servisi anlamına gelir.

(e) «Uluslararası hava servisi» terimi, birden ziyade devlet ülkesi üzerindeki hava sahasından geçen bir hava servisi anlamını taşır.

(f) «Hava yolu işletmesi» terimi, uluslararası bir hava servisi işleten veya teklif eden bir hava nakliyatı teşebbüsü demektir.

(g) «Trafikten gayri maksatlar için iniş» (teknik iniş) terimi, yolcu, yük ve posta alıp boşaltmaktan gayri her hangi bir maksatla iniş anlamını taşır.

(h) «Mutabık kalınan servisler» terimi, işbu Anlaşmanın 1 numaralı Ek'inde belirtilen hatlarda yapılan tarifeli milletlerarası hava servisleri anlamını taşır.

(i) «Tasrih edilen hatlar» terimi, mutabık kalınan servislerin işletilmesi için işbu Anlaşmanın 1 numaralı Ek'inde belirtilen hatlar anlamını taşır.

MADDE : 2.

1. Âkıld Taraflardan her biri diğerine tasrih edilen hatlarda mutabık kalınan servislerin işletilmesi amacıyla, bu Anlaşmada belirtilen hakları tanıır. Âkıld Taraflardan her biri tarafından tâyin olunan hava yolu işletmesi veya işletmeleri, tasrih edilen bir hatta mutabık kalınan bir servisi işletirken aşağıdaki haklardan istifade edecektir :

(a) Öteki Âkıld Tarafların ülkesi üzerinden inmeden uçmak,

(b) Sözü geçen ülke içerisinde teknik iniş yapmak,

(c) Yolcu, yük ve posta şeklindeki uluslararası trafiği bırakmak ve almak amacıyla, sözü geçen ülke içerisinde, o hat için bu Anlaşmanın 1 numaralı Ek'inde belirtilen noktalara iniş yapmak.

2. Bu maddenin (1). fıkrasındaki hiçbir husus, bir Âkıld Tarafın hava yolu işletmelerine diğer Âkıld Taraf ülkesindeki bir noktaya bırakılmak üzere o diğer Âkıld Taraf ülkesindeki başka bir noktadan yolcu, yük ve posta almak hakkının verildiğine delâlet etmeyecektir.

MADDE : 3

1. Âkıld Taraflardan her biri, diğer Âkıld Tarafa, tasrih edilen hatlarda mutabık kalınan servisleri işletmesi amacıyla bir veya birkaç havayolu işletmesi tâyin ettiğini yazılı olarak bildirmek hakkına sahibolacaktır.

2. Diğer Âkîd Taraf, böyle bir tâyin bildirisini aldığıında, bu maddenin (3) ncü fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, tâyin edilen havayolu İşletmesi veya işletmelerine gerekli işletme yetkilerini lüzumsuz gecikmeye sebebiyet vermeden tanyacaktır.

3. Âkîd Taraflardan birinin yetkili havacılık makamları, diğer Âkîd Tarafın tâyin ettiği bir havayolu işletmesinden :

(a) Uluslararası hava servislerinin işletilmesinde normal ve mâkul bir şekilde uyguladıkları kanun ve nizamlarda gösterilen şartları yerine getirebilecek vasıfları haiz bulunduğu,

(b) Tâyin edilmiş bir havayolu işletmesinin esas mülkiyetinin ve fiilî kontrolunun bu havayolu işletmesini tâyin eden tarafın veya uyruklarının elinde bulunduğu hususlarında kendilerini tatmin etmesini isteyebilir.

4. Bir havayolu işletmesi veya işletmeleri bu Anlaşma hükümleri gereğince böylece tâyin edilip kendilerine yetki verilince, bu Anlaşmanın 10 ncü maddesi hükümlerine göre tesbit edilmiş bir ücret tarifesinin mutabık kalınan seferler bakımından yürürlükte olması kaydıyla bu servislerin tamamını veya bir kısmını işletmeye her hangi bir tarihte başlayabilir.

MADDE : 4.

1. Âkîd Taraflardan her biri diğer Âkîd Tarafın tâyin ettiği havayolu işletmesi veya işletmelerine verilmiş bulunan işletme yetkisini aşağıdaki hallerde geri almak veya bu Anlaşmanın 2 ncü maddesinde kayıtlı hakların kullanılmasını durdurmak veya bu hakların kullanılmasında gerekli gördüğü kayıtları koymak hakkına sahibolacaktır :

(a) O havayolu işletmesinin esas mülkiyetinin veya fiilî kontrolunun havayolunu tâyin eden Âkîd Tarafın veya uyruklarının elinde bulunması, veya

(b) O havayolu işletmesinin, bu hakları tanyan Âkîd Tarafın kanun ve nizamlarına uymaması, veya

(c) O havayolu işletmesinin başka bir şekilde bu Andlaşmada belirtilen şartlara uygun olarak işletme yapmaması.

2. Bu maddenin 1 ncü fıkrasındaki hakları geri alma, tatbikatını durdurma veya kayıtlar koyma hususlarında derhal bir işlem yapılması, kanun ve nizamların daha fazla ihlâl edilmesinin önlenmesi için şart değilse, böyle bir hak ancak diğer Âkîd Tarafıa tebliğ tarihinden itibaren 45 günü geçmiyecek bir müddet zarfında yapılacak istişareden sonra kullanılacaktır.

MADDE : 5.

1. Uluslararası hava servislerinde çalışan uçakların Âkîd Taraflardan herbirinin ülkesine giriş ve çıkışları ile veya bu gibi uçakların kendi ülkesinde iken işletme ve seyrüseferleri ile ilgili kanun ve nizamları, diğer Âkîd Tarafın tâyin edilen havayolu işletmesi veya işletmelerinin uçaklarına da uygulanacaktır.

2. Âkîd Taraflardan herbirinin, giriş, müsaade, göç, pasaport, gümrük ve karantinaya dair nizamları ile uçakların yolcu, mürettebat ve yükünün ülkesine giriş ve çıkış ile ilgili kanun ve nizamları ilk Âkîd Tarafın ülkesine giriş veya ülkesinden çıkışta veya ülkesinde buldukları sırada diğer Âkîd Tarafın tâyin edilen havayolu işletmesi veya işletmeleri uçaklarının yolcu, mürettebat ve yükü hakkında da uygulanır.

MADDE : 6.

1. Âkîd Taraflardan birinin tâyin edilen hava yolu işletmesi veya işletmeleri tarafından uluslararası servislerde işletilen uçaklar ve uçaklarda bulunan mütat donatım, akar yakıt ve yağlama yağları ve (yiyecek, içecek ve tütün dâhil) uçak kumanyası, diğer Âkîd Taraf ülkesine varışta, tekrar yurt dışına çıkarılınca kadar uçakta kalmak veya o diğer taraf ülkesi üzerindeki uçu-

şun bir kısmında kullanılmak kaydıyle, bütün gümrük resimleri, muayene ücretleri ve başkaca resim ve vergilerden bağışık tutulacaktır.

2. (a) Âkîd Taraflardan birinin ülkesinde, bu taraf yetkili makamlarınca tesbit edilen miktarları aşmamak ve diğer Âkîd Tarafın uluslararası bir servisinde çalıştırılan uçaklarda kullanılmak üzere uçağa alınan uçak kumanyaları,

(b) Âkîd Taraflardan birinin ülkesine diğer Âkîd Tarafın tâyin edilen hava yolu işletmesi veya işletmelerinin uluslararası servislerinde kullanılan uçakların bakım ve onarımı için sokulan yedek parçalar,

(c) Uçağa alındığı Âkîd Taraf ülkesi üzerinde yapılacak uçuşun bir kısmında kullanılacak bile olsa, Âkîd Tarafın tâyin edilen hava yolu işletmesi veya işletmeleri tarafından uluslararası servislerde işletilen uçakların ikmaline ayrılmış olan akar yakıt ve yağlama yağları.

Yapılan hizmetler karşılığı alınacak ücretler hariç, aynı resim ve vergilerden bağışık tutulacaktır.

3. Yukardaki 2 nci fıkranın (a), (b) ve (c) tâli fıkralarında sözü geçen maddeler gümrük nezaret kontrolü altında tutulabilir.

MADDE : 7.

Âkîd Taraflardan birinin uçaklarında bulundurulmuş mûtat havacılık donatımı ile malzeme ve ikmal maddeleri diğer Âkîd Taraf ülkesinde, ancak, o ülkenin gümrük makamlarının müsaadesiyle boşaltılabilir. Böyle bir durumda, bunlar tekrar yurt dışına götürülünceye veya başka bir şekilde gümrük nizamlarına göre elden çıkarılınca kadar sözü geçen yetkili makamların nezaretinde bulundurulabilir.

MADDE : 8.

Âkîd Taraflardan birinin ülkesinden transit geçen yolcular çok basitleştirilmiş bir kontrolden daha fazla bir kontrole tâbi tutulmayacaklardır. Doğrudan doğruya transit geçen bagaj ve yükler gümrük resimleri ve benzeri vergilerden bağışık tutulacaktır.

MADDE : 9.

1. Her iki Âkîd Tarafın hava yolu işletmesi veya işletmelerine, kendi ülkeleri arasında, tasrih edilen hatlarda mutabık kalınan servisleri işletmeleri için âdil ve eşit imkân sağlanacaktır.

2. Âkîd Taraflardan her birinin hava yolu işletmesi veya işletmeleri, mutabık kalınan servisleri işletirken, diğer Âkîd Tarafın hava yolu işletmesi veya işletmelerinin çıkarlarını, bu sonuncu hava yolu işletmelerinin aynı hatların bütününde veya bir kısmında işlettiği servislere haksız olarak tesir etmeyecek şekilde göz önünde bulunduracaktır.

3. Âkîd Tarafların tâyin edilen hava yolu işletmesi veya işletmelerinin sağladığı mutabık kalınan servislerin, tasrih edilen hatlardaki kamu ulaştırma ihtiyaçları ile sıkı ilgisi bulunacak ve bunların ilk amacı, hava yolu işletmesini veya işletmelerini tâyin eden tarafın ülkesine gelen veya ülkesinden giden yolcu, yük ve postaya ait, mevcudolan veya olması mâkul bir tarzda beklenen taşıma ihtiyaçlarını mâkul bir hamule faktörü ile karşılamaya yetecek bir kapasiteyi sağlamak olacaktır.

4. Âkîd Taraflardan birinin tâyin edilen hava yolu işletmesinin diğer Âkîd Taraf ülkesindeki noktalar ile üçüncü memleketlerdeki noktalar arasındaki trafiği, tasrih edilen hatlarda taşıma hakkı, kapasitesinin ilgili bulunduğu aşağıdaki genel ilkeler çerçevesinde uygulanacaktır :

(a) Hava yolu işletmesini veya işletmelerini tâyin eden Âkîd Taraf ülkesine gelecek veya ülkesinden gidecek olan trafik ihtiyaçları;

(b) Hava yolu işletmesinin geçtiği bölgedeki devletlerin hava yolu işletmelerince kurulan başka ulaştırma servisleri de göz önüne alındıktan sonra, o bölgenin trafik ihtiyaçları, ve

(c) Uzak menzilli hava servisleri ihtiyaçları.

5. Yukardaki 4 ncü fıkraya göre tanınacak haklar, nihai olarak, Âkîd Tarafların yetkili havacılık makamlarınca tesbit olunacaktır.

6. Sağlanacak kapasite ve işletilecek servislerin sıklığı hususunda, servislere başlanmadan önce, Âkîd Tarafların yetkili havacılık makamları arasında başlangıçta bir mutabakata varılacaktır. Başlangıçta tesbit edilen bu kapasite ve servis sıklığı, sözü geçen makamların her hangi biri tarafından zaman zaman gözden geçirilebilir.

MADDE : 10.

1. Âkîd Taraflardan birinin hava yolu işletmelerince diğer Âkîd Tarafın ülkesine veya ülkesinden yapılacak nakliyat için uygulanacak ücret tarifeleri; işletme masrafları, mâkul kâr, servislerin hız ve konfor gibi hususiyetleri ve başka hava yolu işletmelerinin ücret tarifeleri de dâhil, bütün ilgili âmiller göz önüne alınarak mâkul hadlerde tesbit olunacaktır.

2. Bu maddenin 1 nci fıkrasında sözü geçen ücret tarifeleri üzerinde, mümkünse, her iki Âkîd Tarafın ilgili hava yolu işletmeleri arasında hattın bütünü veya bir kısmında işliyen başka hava yolu işletmeleriyle de istişarede bulunarak mutabakata varılacak ve böyle bir mutabakat, mümkün oldukça, uluslararası sivil ulaştırma alanındaki tatbikata uygun olarak sağlanacaktır.

3. Böylece mutabık kalınan ücret tarifeleri, yürürlüğe girmesi tasarlanan tarihten en az otuz (30) gün önce Âkîd Tarafların yetkili havacılık makamlarının onayına sunulacaktır. Özel durumlarda bu süre, sözü geçen makamların mutabakatı ile azaltılabilir.

4. Tâyin edilen hava yolu işletmeleri bu ücret tarifelerinin herhangi biri üzerinde anlaşamazlarsa veya diğer bir sebeple bir ücret tarifesi bu maddenin 2 nci fıkrası hükümlerine göre tesbit edilemezse veyahut bu maddenin 3 ncü fıkrasında sözü geçen 30 günlük sürenin ilk 15 günü içerisinde, bir Âkîd Taraf diğer Âkîd Tarafa, bu maddenin 2 nci fıkrası hükümleri uyarınca mutabık kalmamış herhangi bir ücret tarifesinden memnuniyetsizliğini bildirirse, Âkîd Tarafın yetkili havacılık makamları, ücret tarifesini kendi aralarında anlaşarak tesbit etmeye çalışacaklardır.

5. Yetkili havacılık makamları bu maddenin 3 ncü fıkrası gereğince kendilerine sunulan herhangi bir ücret tarifesinin onaylanması ve 4 ncü fıkradaki herhangi bir ücret tarifesinin tesbitinde anlaşamazlarsa, anlaşmazlık bu Anlaşmanın 17 nci maddesi hükümlerine göre halledilecektir.

6. Bu maddenin 3. ncü fıkrası hükümleri saklı kalmak kaydıyla, hiçbir ücret tarifesi Âkîd Taraflardan birinin yetkili havacılık makamlarınca uygun görülmemişse yürürlüğe giremez.

7. İşbu maddenin hükümlerine göre tesbit edilmiş ücret tarifeleri; gene bu maddenin hükümlerine uygun olarak yeni ücret tarifeleri tesbit edilinceye kadar yürürlükte kalacaktır.

MADDE : 11

Bu Anlaşmanın uygulanmasından doğacak bütün ödemeler, Âkîd Taraflar arasında mer'î ödeme anlaşması esasları içinde yürütülür.

MADDE : 12

Âkîd Taraflardan herbirinin tâyin edilen hava yolu işletmesi veya işletmelerine, mutabık kalınan servislerin işletilmesi bakımından, diğer Âkîd Taraf ülkesinde müteakabiliyet şartıyla teknik ve ticari mümessillikler bulundurma hakkı tanınır. Bununla beraber, bu temsilciliklerin memurları bir veya diğer Âkîd Tarafın tebaasından olacaktır.

MADDE : 13

1. Sıkı bir işbirliği ruhu ile, Âkîd Tarafların yetkili havacılık makamları, bu Anlaşma ve ekleri hükümlerinin uygulanmasını ve bunlara tatminkâr bir şekilde riayet edilmesini sağlamak amacıyla zaman zaman birbirleriyle istişare edeceklerdir.

2. Âkîd Taraflardan herbirinin yetkili havacılık makamları, istek üzerine, diğer Âkîd Tarafın yetkili havacılık makamlarına birinci Âkîd Tarafın tâyin edilen Havayolu işletmesi veya işletmelerince mutabık kalınan servislerde sağlanan kapasitenin gözden geçirilmesi amacıyla mâkul bir tarzda istenebilecek periyodik ve başkaca istatistikleri verecektir. Bu istatistikler, o havayolu işletmelerince mutabık kalınan servislerde taşınan trafik miktarlarının ve bu trafiğin ilk çıkış ve son varış yerlerinin tesbiti için gerekli bütün bilgileri içine alacaktır.

MADDE : 14

1. Âkîd Taraflardan biri bu Anlaşmanın herhangi bir hükmünün değiştirilmesini arzu ettiği takdirde; öteki Âkîd Tarafı istişarede bulunmak isteyebilir; yetkili havacılık makamları arasında müzakere ve yazışma yoluyla yapılabilecek olan böyle bir istişare, istek tarihinden itibaren altmış (60) gün içerisinde başlayacaktır. Mutabakata varılan herhangi bir değişiklik diplomatik yoldan nota teatisiyle teyidedildiğinde yürürlüğe girecektir.

2. Bir numaralı ektedeki değişiklikler, Âkîd Tarafların yetkili havacılık makamlarının aralarında doğrudan doğruya mutabakata varmalarıyla yürürlüğe girecektir.

MADDE : 15.

1. Âkîd Taraflardan herbiri, kendi ülkesinde diğer Âkîd Taraf uçaklarına vâkı olacak bir kaza veya tehlikeli durum halinde milli mevzuatı dâhilinde kendi uçağına göstereceği tarzda kolaylık ve yardım gösterme yükümlülüğünü taahhüdeder.

2. Ülkesi üzerinde hâdise vukubulan Âkîd Taraf, durumdan diğer Âkîd Taraf sivil havacılık makamını derhal haberdar edecek ve kendi makamlarının kontrolü mahfuz kalmak şartıyla ve kanun ve nizamlarının müsaadesi nisbetinde uçağı işleten tâyin edilen hava yolu işletmesinin temsilcilerine ve veya diğer Âkîd Tarafın sivil havacılık makamlarının mümessillerine halin icaplarına göre lüzumlu görülecek yardım tedbirlerini almak müsaadesini verecektir.

3. Ülkesinde kaza olan Âkîd Taraf, kazanın durum ve nedenlerini tetkik etmek için gerekli bütün tedbirleri alacak ve istek üzerine tetkikte gözlemi olarak bulunabilmeleri bakımından uçak imalâtçısının eksperleri dâhil, diğer Âkîd Taraf temsilcilerine gerekli müsaadeyi verecektir.

4. Teknik yönden kaza tetkikini yapan Âkîd Taraf, diğer Âkîd Tarafa bunun sonuçları hakkında bilgi ve kazanın teknik raporunu verecektir. Teknik tetkiki yürüten Âkîd Taraf, kaza ile ilgili belge ve bilgileri kanun ve nizamların müsaadesi nisbetinde ve vâkı istek üzerine diğer Âkîd Tarafa verecektir.

MADDE : 16.

1. Tâyin edilen havayolu işletmesi veya işletmelerinin, mutabık kalınan servislerinde kullanılacak olan uçakları, gerekli milliyet ve tescil markalarını taşıyacaklar ve aşağıdaki belgeleri bulunduracaklardır :

- a) Tescil sertifikası,
- b) Uçuşa elverişlilik sertifikası,
- c) Mürettebatın her bir üyesine ait gerekli lisans ve sertifika,
- d) Borda jurnalı veya bunun yerini tutan herhangi bir belge,
- e) Uçak telsiz lisansı,
- f) Yolcu isim listesi,
- g) Uçak yük taşıyorsa, yükün mahiyeti hakkında tafsilât veren ve son varış yerini gösteren şekilde bir yük manifestosu,

h) Uçak taşınması milli ve milletlerarası nizamlarla tahdide tâbi tutulan bir yük taşıyorsa, gerekli permileri,

2. Âkîd Taraflardan herbirinin yetkili havacılık makamları, mutabık kalınan servislerde çalışan diğer Âkîd Taraf uçaklarında yukarıdakilerden başka milletlerarası hava ulaştırma maksatları için kanun ve nizamlarının lüzumlu kılacağı uçak belgelerinin de bulundurulmasını diğer Âkîd Taraf yetkili havacılık makamlarına gereken ihbarı yaptıktan sonra isteyebilirler.

MADDE : 17.

1. Bu anlaşma veya eklerinin yorumlanması veya uygulanması ile ilgili herhangi bir anlaşmazlık, iki Âkîd Tarafın yetkili havacılık makamları arasında doğrudan doğruya yapılacak görüşmelerle halledilecektir.

2. Sözü geçen makamlar, her iki sivi' havacılık makamından birinin diğerine vâkı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içinde bir anlaşmaya varamazlar ise anlaşmazlık diplomatik yollarla halledilecektir.

MADDE : 18.

1. Her Âkîd Taraf, ülkesi dâhilinde hava alanları, radyo servisleri, meteorolojik servisler ve sair hava seyrüseferi kolaylıklarını diğer Âkîd Tarafın tâyin edilen havayolu işletmesi veya işletmelerine de sağlayacaktır.

2. Âkîd Taraflardan herbirinin ülkesindeki hava alanlarının, tesislerin ve teknik teçhizatın kullanılması için ödenecek ücret ve başkaca vergiler, o Âkîd Tarafın ilgili Devlet makamlarınca tesbit edilen ücretler uyarınca alınacaktır.

MADDE : 19.

1. Âkîd Taraflardan herbiri, mutabık kalınan servislerin işletilmesi için, diğer Âkîd Tarafa verilen veya muteber sayılan uçuşa elverişlilik sertifikası ile yeterlik belge ve lisanslarını muteber sayacaktır.

2. Ancak, Âkîd Taraflardan herbiri, şimdiki veya önceki uyruklarına diğer Âkîd Tarafa verilmiş sertifika ve başkaca ilgili yeterlik belge ve lisansları tanımama hakkını saklı tutar.

MADDE : 20.

İşbu Anlaşma ve ekleri, her iki Âkîd Tarafı bağlayan çok taraflı herhangi bir sözleşmeye uyacak şekilde değiştirilecektir.

MADDE : 21.

İşbu Anlaşma ve I, II ve III sayılı ekler beş yıl için muteber olup, müddetin hitamından altı ay evvel Âkîd Taraflardan birince diplomatik yoldan feshi ihbar edilmedikçe yıllık süreler için kendiliğinden yenilenmiş olacaktır.

MADDE : 22

İşbu anlaşma, Birleşmiş Milletler Teşkilâtı Genel Sekreteri nezdinde tescil ettirilecektir.

MADDE : 23.

İşbu anlaşma ve onun ayrılmaz parçalarını teşkil eden I, II ve III sayılı ekler onaylama belgelerinin teatisi tarihinde yürürlüğe girecektir.

Yukarıdakileri tasdikan, aşağıda imzaları bulunan ve Hükûmetleri tarafından usulî daire-sinde yetkilendirilmiş olan temsilciler, işbu anlaşmayı imza etmişlerdir.

Ankara'da, İngilizce dilinde, bindokuzyüz altmış altı yılı Haziran ayının yirmisekizinci günü iki nüsha halinde tanzim olunmuştur.

Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti
adına

Macar Halk Cumhuriyeti Hükûmeti
adına

EK : 1

1. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından tâyin edilen havayolu işletmesi veya işletmeleri Budapeşte'de yolcu, yük ve posta şeklindeki uluslararası trafiği aşağıdaki gibi boşaltabilir veya alabilir:

Türkiye'deki noktalardan - ara noktalar - Budapeşte ve ilerisi ve dönüşü.

Ara noktalar, tâyin edilen hava yolu işletmesi veya işletmelerinin arzusuna göre, bir veya birkaç serviste ikmal edilebilir.

2. Macar Halk Cumhuriyeti Hükümeti tarafından tâyin edilen havayolu işletmesi veya işletmeleri Türkiye'de İstanbul'da yolcu, yük ve posta şeklindeki uluslararası trafiği aşağıdaki gibi boşaltabilir veya alabilir :

Macaristan'daki noktalardan - ara noktalar -İstanbul ve ilerisi ve dönüşü.

Ara noktalar, tâyin edilen hava yolu işletmesi veya işletmelerinin arzusuna göre, bir veya birkaç serviste ikmal edilebilir.

3. a) Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin yetkili havacılık makamları tarafından tâyin edilen havayolu işletmesi veya işletmelerine mensup uçaklar mutabık kalınan servislerin işletilmesi sırasında Macar Halk Cumhuriyeti ülkesindeki milletlerarası havayollarını izliyecektir.

b) Macar Halk Cumhuriyeti Hükümetinin yetkili havacılık makamları tarafından tâyin edilen hava yolu işletmesi veya işletmelerine mensup uçaklar mutabık kalınan servislerin işletilmesi sırasında Türkiye Cumhuriyeti ülkesindeki milletlerarası havayollarını izliyecektir.

EK : II

1. Âkîd Taraflardan herbirinin tâyin edilen hava yolu işletmesi veya işletmeleri, malzeme geçidi de dâhil, uçuş tarifelerini, tasrih edilen hatlardaki servislere başlamadan en az otuz (30) gün önce öteki Âkîd Tarafın yetkili havacılık makamlarına onay için sunacaklardır.

2. Herhangi bir Âkîd Tarafın tâyin edilen havayolu işletmesi veya işletmelerince, uçuş tarifelerinin, diğer Âkîd Tarafın yetkili havacılık makamlarına sunulmasından önce, her iki Âkîd Tarafın ilgili hava yolu işletmesi veya işletmeleri, aralarında anlaşmak üzere işbirliği yapacaklardır. Bu şekilde uçuş târifeleri alan yetkili havacılık makamları, bunları tasdik edebilir veya herhangi bir değişiklik için telkinde bulunabilir. Her halûkârda, Âkîd Taraflardan birinin tâyin edilen havayolu işletmesi veya işletmelerince, tasrih edilen hatlarda işletilecek servisler, öteki Âkîd Tarafın yetkili havacılık makamlarının onayı alınmadan, başlayamaz veya değiştirilemez.

EK : III.

MADDE : 1.

1. Âkîd Taraflardan her birinin tâyin edilen hava yolu işletmesi veya işletmelerinin diğer Âkîd Taraf ülkesindeki genel satış acentalığı, bu sonuncu Âkîd Tarafın tâyin edilen hava yolu işletmesine ve işletmelerinden birine verilecektir.

2. Âkîd Taraflardan her birinin tâyin edilen hava yolu işletmesi veya işletmelerinin diğer Âkîd Taraf ülkesindeki ticari, meydan ve teknik hendlingi, bu sonuncu Âkîd Tarafın tâyin edilen hava yolu işletmesi veya işletmelerince veya bu sonuncu hava yolu işletmesi veya işletmelerinin görevlendireceği başka bir yetkili kurum tarafından yapılacaktır.

MADDE : 2.

1. Âkîd Taraflarca tâyin edilen hava yolu işletmesi veya işletmeleri tarafından yapılacak tarifersiz uçuşlar önceden müsaadeye bağlı olacaktır. Âkîd Taraflardan her birinin tâyin edilen hava yolu işletmesi veya işletmelerinin bu gibi uçuşlarla ilgili müracaatları diğer Âkîd Tarafın sivil havacılık makamına yapılacak ve o diğer Âkîd Tarafın havacılık mevzuatına uygun olacaktır.

2. Her iki Âkîd Tarafa mensup tâyin edilen hava yolu işletmesi veya işletmelerinin tarifersiz hava servislerinde kullanacakları, uçaklar, diğer Âkîd Taraf ülkesinde bu Anlaşmaya göre tarifeli seferlere tanınan bütün teknik ve hukukî kolaylıklardan faydalanacaktır.

MADDE : 3.

Her iki Âkîd Tarafın tâyin edilen hava yolu işletmesi veya işletmelerince posta taşınması Uluslararası Posta Sözleşmesi talimatına göre yapılacaktır.

MADDE : 4.

Âkîd Taraflar, havacılık-enformasyon neşriyatı, NOTAM ve mutabık kalınan servislerin işletilmesine yarıyacak başkaca bilgileri kendi aralarında teati etmeyi taahhüdederler.

MADDE : 5.

Âkîd Taraflardan her birinin tâyin edilen hava yolu işletmesi veya işletmeleri, mutabık kalınan servislerin işletilmesi sırasında diğer Âkîd Taraf ülkesinde veya ülkesi üzerinde iken, uçak teçhizatı olarak uçaklarında her hangi bir fotoğraf ve keşif teçhizatı bulundurmayacaktır.

MADDE : 6.

Âkîd Taraflardan her birinin yetkili makamları, haddinden fazla bir gecikmeye yer vermeksizin, mutabık kalınan servislerin işletilmesi sırasında, diğer Âkîd Tarafın tâyin edilen hava yolu işletmesi veya işletmelerinin uçaklarını aramak hakkına sahiptir.

